



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeminentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XIX. Majiruicen Functionum. De funtionalibus Pontificalibus vel majoribus, quæ absente, vel impedito Episcopo pertinent ad Archidiaconum, seù primam Dignitatem, An ex consuetudine sint ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

bio habens jurisdictionem, & præeminentiam, atque jure foranei potius censendus præcedit, multò magis extra difficultatem eadem præcedentia debetur Vicario Generali in universa Episcopali jurisdictione representante Episcopum, cum quo unum & idem tribunal constituit.

Alter casus est, ubi agitur de actibus Collegialibus, seu Capitularibus, in quibus intervenit etiam Episcopus, ut est in celebratione Synodus, in processionibus, & similibus, Et tunc licet, ut dictum est Sacra Congregatio teneat opinionem Abbatis & sequacium super Vicarii præcedentia, Nihilominus id non est expressè determinatum in jure, sed est articulus inter Doctores controversus, & in quo, ubi auctoritas Sac. Congregationis non urgetur, probabilior magisque fundata videtur diversa opinio, quam subtenent *Mench. Pichard. Marecott. & Gratian. locis citatis*, & cæteri apud eos, ob dictam satis convincentem rationem unitatis corporis, unde propterea monstruosa est alterius extranei intersecatio; Ac etiã, quia præsentis & interveniente Episcopo, necessarius non videtur interventus Vicarii, cujus officium non est necessarium, quoniam Episcopus potest judicare & administrare per seipsum, ac nullum habere Vicarium, ut apud *Cavaler. decis. 418.* & habetur in *Acernen. disc. 24.* & in aliis *sub tit. de jurisdictione*, idè quod ubi dicta consuetudo præobaretur, etiam simplex quadragenaria, quinimo & minor, meo iudicio videretur sufficiens, quoniam non agitur de consuetudine habente positivam juris resistentiam, sed potius decidente unam ex duabus opinionibus in articulo controverso, ideoque magis præter, quam contra jus juxta *decis. Putei 240. in fin. lib. 3. dec. 20. numer. 7. par. 3. rec.* incertum tamen est, quid inde sequutum sit; Sed ex dicta ratione, satis honesta & probabilis mihi videbatur Capituli præsentio.

chum, vel ad Capitulum, seu primam Dignitatem Cathedralis.

S U M M A R I U M

- 1 **F**Acti series.
- 2 De stylo Sac. Congregationis concedendi remissoria inferiori adversus primam dignitatem super probatione consuetudinis cum clausula, sine præjudicio.
- 3 Declaratur quomodo & quando dictus stylus procedat, & de illius ratione.
- 4 Consuetudo ut inferior faciat functiones primarias, debet esse immemorabilis.
- 5 Ubi agitur de probatione per immemorabilem, ista exigit canonizationem per tres conformes.
- 6 De differentia, ubi prima dignitas contendit cum alia dignitate inferiori singulari, & ubi cum Capitulo, & de ratione.
- 7 Vicarius capitularis, vel generalis non potest se ingerere in functionibus pontificalibus in præjudicium primæ Dignitatis.
- 8 Accedente fumo datur remissoria cum retardatione etiam in executivis.
- 9 Episcopo infirmo vel mortuo jus administrandi sacramenta vel faciendi funus pertinet ad Capitulum privative ad Parochum.
- 10 Dignitates non sunt de Capitulo.
- 11 Deratione ob quam ad primam Dignitatem pertinet facere functiones pontificales & majores.
- 12 Sede vacante, an de jure exercitium jurisdictionis pertineat ad Archidiaconum primam Dignitatem.
- 13 Facere funus Episcopo vel alteri primario Viro, dicitur functio major & pontificalis remissivè.

D I S C. XIX,

MAJORICEN.
FUNCTIONUM
PRO
CAPITULO CATHEDRALIS,
CUM
ARCHIDIACONO ALIISQUE
DIGNITATIBUS.

Casus disputatus in Congregatione Rituum occasione remissoriae obtenta.

De functionibus Pontificalibus vel majoribus, quæ absente, vel impedito Episcopo pertinent ad Archidiaconum, seu primam Dignitatem, An ex consuetudine sint ad dispositionem Capituli, ita ut faciendæ sint per Capitularem ab eo deputatum; Et de stylo Sac. Congregationis super concessione remissoriae ad probandas hujusmodi consuetudines primæ Dignitatis præjudiciales.

Item jus administrandi Sacramenta Episcopo infirmo, eique mortuo faciendi exequias, ad quem pertineat, an ad Paro-



Rotendente Capitulo Cathedralis Majoricen. de illius Ecclesiæ consuetudine, functiones pontificales & majores, absente vel impedito Episcopo, explicandas esse per illum Capitularem, quem ipsum Capitulum pro tempore deputaret, non autem per Archidiaconum primam Dignitatem, vel successivè per alias Dignitates, idemque circa administrationem sacramentorum eucharistiæ, & extremæ unctionis Episcopo infirmo, ejusdemque defuncti funus seu exequias, A pluribus annis casus substulit occasionem de hoc dubitandi, stante quod Archidiaconus, aliasque Dignitates (quæ juxta dispositionem juris ibi à contraria consuetudine non alteratam, non sunt de Capitulo, neque in eo votum habent,) ex Apostolica dispensatione, annexum quoque habuerunt Canoniarum, cujus ratione utpotè existentes de Capitulo, istius jura potius, quam Dignitatis cõservare curarunt; Cum autem casus dedisset, Archidiaconatum primam Dignitatem, ac etiam alteram Sacristiæ, sine Canoniarum provisus esse, unde propterea isti moderni illarum possessores non erant Capitulares; Id profundè huic controversiæ causâ dedit, prætedente Archidiacono prima Dignitate & successivè alia postmodum veniente, juxta dispositionem juris, hodiè ex tot declarationibus Sac. Congregationis redditâ in controversibilem, ad ipsam potius spectare jus explicandi pontificales ac majores functiones, Episcopo absente vel impedito, Undè introducta causa in Sacra Congregatione Rituum, atq; allegata ex parte Capituli dicta contraria consuetudine, ut hujusmodi functiones explicari non deberent, nisi

nisi per unum ex Capitularibus ab ipso Capitulo deputandum, posteaque ad huiusmodi consuetudinem probandam remissoria; Cum huic altera pars se opponeret, praetendendo eam concedendam non esse, nisi juxta stylum Sac. Congregationis rescribendi cum clauisula, non retardata interim possessione primae dignitatis.

Super hoc assumpta disputatione, cum ex parte Capituli vehemens fumus dictae consuetudinis daretur, per multas bene concludentes attestaciones cappellanorum aliorumque ministrorum, qui longissimo tempore in ista Ecclesia versati erant; Dicebam scribens pro Capitulo, etiam cum sentu veritatis (qualem Sac. Congregatio agnovit concedendo simpliciter, & absque dicta clauisula remissoria & compulsoria,) huiusmodi stylum, quem adittebam verum & practicum, ut praesertim sciebam fuisse practicum in una *Melphiten.* ac etiam in altera *Vigilien.* de quibus habetur mentio infra in *Parment. praecedentia disc. sequenti.* & ad procedere in casibus, de quibus agebatur in *dictis Melphiten. & Vigilien.* ac similibus, ubi scilicet contentio est inter Archidiaconum, & Archipresbyterum, seu primam, & secundam, aut alias inferiorem Dignitatem, cum tunc prima Dignitas habeat juris assistentiam, inferior vero resistantiam, donec probeur consuetudo immemorabilis, quae necessaria est, & alia minor non sufficit, ut

4 in *praxi Archiepiscopali Neapolis cap. 53. Barbof. in summa Apostolicarum decisionum verbo Dignitas prima Collectan. 2. 53. Rota decif. 244. par. 3. rec. cum aliis, de quibus infra a disc. sequ.*

Quoties vero in iis, in quibus jus resistit, cessante Apostolico privilegio claro, remanet solum via probationis per immanem orabilem, ista utpote altioris indaginis exigit canonizationem per tres conformes, interim vero conceditur manentio Superiori seu digniori habenti juris assistentiam ex iis, quae satis frequenter habentur in *Toletana, in Vulturarian. in Anglonen.* & in aliis *sub tit. de jurisdictione,* ac etiam ad materiam decimarum & similiarum, atque huic rationi bene innixus est hic stylus.

Ista vero ratio adaptabilis non est ad easum, in quo controversia non sit cum aliqua singulari Dignitate vel Canonico, sed cum ipso Capitulo, quod absque dubio est dignius qualibet singulari Dignitate quamvis prima, cum semper universitas vincat singulos, potissimum ob Episcopalem jurisdictionem & superioritatem in ipso Capitulo residentem, Episcopo mortuo, seu aliis impedito; Quemadmodum enim habet jus deputandi Vicarium, cui licet inferiori, prima Dignitas obedire tenetur, eumque in superiorem agnoscere, alioque actus jurisdictionis & superioritatis Episcopo mortuo vel impedito facere potest, ex quodam jure non decrescendi, ex cessante capite remanente tota jurisdictione seu praeminentia Episcopali, & Cathedralica penes reliquum corpus Ecclesiae Cathedralis constitutum; Ita nulla positiva resistantia adesse videtur, ut una cum jurisdictione aliisque praeminentiis Episcopalibus, ista etiam in Capitulo transeat; Et sic non urget illa resistantia, quae urgere dicitur, quando inferior singulariter consideratus praecedit superiorem, seu minus dignus digniorem, quoniam huiusmodi functiones ita non dicuntur explicari per illum Capitularem inferiorem singulariter & de per se consideratum, sed tanquam representativum Capituli dignioris, & superioris.

Et licet ista ratio sola, & de per se, in puncto juris non sufficiat, quia passim decisum est per Sacram

7 Congregationem, Vicarium Capitularem non posse

in huiusmodi functionibus se ingerere in praedictum primae Dignitatis, quinimò neque Vicarium generalem, etiam ita expressè demandante Episcopo, qui de super statuendae potestatem non habet, Attamen eadem ratio considerabilis est in ordine ad consuetudinem, ut ista dici non possit irrationabilis seu habens positivam juris resistantiam, undè successivè praecise requiratur immemorabilis, sed sufficiat, vel ordinaria decennialis, vel ad summum quadragenaria, utpote, potius praeter, quam contra jus, sive potius juris interpretativa, quam correctiva.

Multò magis ad effectum praesentis disputationis, accedente vehementi fumo, ex quo regulariter, exceptis causis beneficialibus, ad effectum remissoriae non necessario, excluditur suspicio calumniae, & successivè pro iudicis arbitrio etiam in iudicis possessoris & executivis concedi solet remissoria cum retardatione, quamvis aliàs regula esset in contrarium, ut apud *Sevraph. decif. 298. apud Roias dec. 121. n. 1. & 466. n. 9. & in aliis.* Et haec quoad majores & pontificales functiones.

Quo vero ad administrationem sacramentorum Episcopo infirmo, ac officium super funere eo defuncto, Alii hujus partis defensores credebant eam esse planum pro Capitulo ob aliquas declarationes eisdem Sac. Congregationis, praesertim de recenti in una *Telesina 1. Aprilis 1662.* in qua firmatur huiusmodi functiones spectare ad Capitulam Cathedralis privative ad Parochum, intra cujus limites domus Episcopalis sita sit, ac Episcopus vivat, Et consequenter cum sit functio Capitularis, non poterant Dignitates in eam ingerere, quoniam circumscripta consuetudine, quae in ista Ecclesia non adest, de jure Dignitates non sunt de Capitulo ex deductis per *Barbof. de Canonici cap. 5. nu. 1.* Unde propterea habemus in beneficialibus, ut conclusio quod possessio Canoniatuum capi debet Capitulariter, locum non habeat in Dignitatibus, nisi de particulari consuetudine sint etiam de Capitulo, ut *decif. 175. & 177. apud Post. de manut. in Buxten. Archiepiscopatus 4. Julii 1646. Melio,* & in aliis.

Veram diversa erat mea sententia, quod scilicet praemissa quae dicta sunt, de functionibus majoribus & pontificalibus, in istis quoque locum habeant; Admittebam siquidem tanquam certum & indubitatum, etiam seclusis dictis declarationibus, quod hoc jus spectaret ad Capitulam privative ad Parochum; Tum quia praesens incongruum & monstruosum videtur, ut ille, qui comparativè ad Episcopum est ovis seu subditus & inferior minister, ita sit sui Pastoris Pastor, ac sui Superioris, & Domini Superior; Tum etiam quia cum corpus formale Ecclesiae Cathedralis, ut frequenter in aliis *hoc titulo,* & alibi habetur, constituitur per Episcopum tanquam caput, & Capitulam tanquam reliquum corpus, cujus membra sunt Canonici, & Dignitates; Ideo ad reliquum corpus pertinet capiti infirmo seu laboranti occurrere, sive ipso deficiente, totum jus, sive jurisdictionale, sive praeminentiale, ex quodam jure non decrescendi ut supra penes reliquum corpus remanet.

Difficultas vero est, his etiam positis, cum ipsum Capitulam sit corpus inanimatum, quod per se ipsum naturaliter, & de facto explicare non potest huiusmodi actuum exercitium, explicandum à persona singulari, Quod scilicet ista persona debeat esse illa, quae in isto corpore est dignior, ac facit primam figuram, nam etiam reliquae functiones majores, & pontificales, absente vel impedito Episcopo, habitualiter ad Capitulam ex dictis rationibus pertinere debent, sed quoad

quoad actum, seu exercitium pertinent ad primam Dignitatem tanquam principale & dignius membrum istius corporis, Eodem modo, quo juxta quotidianam praxim in omnibus functionibus & actibus, etiam prophanis, & merè ceremonialibus, in quibus Capitulum, Civitas, seu aliquod Collegium, tam Ecclesiasticum, quam saeculare, totum & collegialiter de facto intervenit, dignior seu primus inter illius corporis membra pro omnibus loquitur, Ac eo modo quo Christo interrogante totum Collegium Apostolorum, quem eum esse dicerent, Petrus tanquam inter eos primus ex persona omnium respondit, *Tues Christus filius Dei vivi, &c.* Atque ista est ratio, ob quam hujusmodi functiones pertinent ad primam Dignitatem, quia licet in actibus merè capitulatis, Dignitates non sint de Capitulo, in praeminentialibus tamen sunt de isto corpore, ejusque membra digniora.

Adeo ut non desint volentes, de jure, ac circumscripta Concillari dispositione, jurisdictionem Episcopalem habitu competentem, Capitulo, in exercitio spectare ad Archidiaconum seu primam Dignitatem, Quod etiam post Concilium aliqui volunt, illo intermedio tempore, quo ad Vicarii deputationem proceditur, licet hæc opinio cessante consuetudine non sit recepta; Cum de reliquo nulla videatur differentia inter istas functiones concernentes personam Episcopi infirmi vel mortui, & alias, quoniam ut habetur in *Mediolanen. inser. dicti sub tit. de jurisdictione disc. 30.* hujusmodi functiones funeris Viti in loco primarii, inter majores & pontificales numerandæ videntur.

Ideoque concludebam, punctum generaliter, & indefinitè consistere in eo, quod quemadmodum quoad jurisdictionalia, & alia concernentia Ecclesiae administrationem, Capitulum facultatem habet exclusivè ad Dignitates, alium deputandi in Vicarium & Oeconomum pro jurisdictionis, ac administrationis exercitio, ita etiam eandem facultatem habeat quoad hujusmodi praeminentialia ex consuetudine, non contra, sed præter jus, cum aliud sit agere de casu controversiæ inter ipsas singulares Dignitates, ut minus dignus præcedat digniorem, in quibus terminis inttat juris resistantia; Aliud verò inter ipsam corpus habens praeminentiam habituale, & ejus membra, in quibus se sedeat exercitium.

vè pertineat, absente vel impedito Episcopo, majores ac pontificales functiones peragere; Et àn hodiè hujusmodi praeminentiæ competant ratione ipsius Archidiaconalis, seu Archipresbyteralis Dignitatis, vel potius ratione primæ Dignitatis, quocumque vocabulo nuncupetur.

SUMMARIUM

- 1 **F**Acti series.
- 2 Resolutio Sacrae Congregationis.
- 3 Distinguuntur puncti seu inspectiones causæ.
- 4 In Italia regulariter Archidiaconatus est prima Dignitas.
- 5 Quomodo dignoscatur prima Dignitas.
- 6 An ex sessione in loco digniori.
- 7 In eadem Ecclesia possunt esse due majores, & prima Dignitates coequales.
- 8 Sinistrum latus quandoque dignius reputatur.
- 9 Non implicat quandoque minus dignum occupare locum digniorem, & de ratione ob quam in choro Archipresbyter sedeat in digniori loco quam Archidiaconus.
- 10 Praeminentia explicandi functiones pontificales, & majores spectat ad primam Dignitatem quocumque nomine nuncupetur.
- 11 De decisionibus agentibus de Archidiacono cum Archipresbytero quomodo intelligende sint.
- 12 De ratione ob quam ad primam Dignitatem hæc pertinent.
- 13 Quomodo intelligenda sint ea, quæ apud canones habentur de Archidiacono & Archipresbytero.
- 14 Archidiaconus, & Archipresbyter nostrorum temporum sunt tales non propriè, sed abusive.
- 15 De dicto Innocentii circa Archidiaconum Parmae & num. 23.
- 16 Consuetudo in hac materia debet esse immemorabilis.
- 17 De requisitis immemorabilis, & quomodo præactet Sac. Congregatio in concedenda remissoria.
- 18 Sententia recipi interpretatorem à jure.
- 19 Unde provemiant æquivoca, quæ in hac materia sumi solent.
- 20 De ratione, ob quam Archipresbyter in ista Ecclesia non potest præterdere has praeminentias.
- 21 Non defertur Doctoribus circa consuetudines ac ea, quæ facti sunt.
- 22 Innocentius IV. fuit Canonicus Parmen.
- 23 Expenditur dictum Innocentii, de quo n. 15.

DISC. XX.



Ntiqua est præcedentiæ, ac præeminentiarum controversia, inter Archidiaconum, & Archipresbyterum Cathedralis Parmen. in qua ex aliis præcedenti sæculo in causa scriptibentibus, quorum labores oblivionis sepulchro non subjecerunt, pro Archidiacono scripsit *Barbatia conf. s. lib. 2.* & pro Archipresbytero *Riminald. jun. conf. 151.* Unde de anno 1575. prodit sententia Episcopi, per quam declaratur, Archidiaconum uti obnoxiem primam Dignitatem, tam de jure, quam ex dispositione cujusdam libri illius Ecclesiae *Ordinarii*, seu *Bernardi* nuncupati, in omnibus functionibus ac actibus, tam publicis, quam privatis, præ-

P A R M E N,

P R A E C E D E N T I Æ

P R O

A R C H I D I A C O N O,

C U M

A R C H I P R E S B Y T E R O C A T H E D R A L I S.

Casus disputatus in Sacra Congregatione Rituum, & Resolutus ut infra.

De præcedentiâ inter Archidiaconum & Archipresbyterum, & ad quem respecti-